

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dégenfeld-tér 2. szám.
Telefon 412.

Kiadóhivatali telefon: 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Hirdetések felvételei:

a kiadóhivatalban Dégenfeld-tér 2. és
Horovitz Zsigmond papirtüzetében
Piac-utca 12. — Telefon: 330.

Már megint Bécsben vannak.

Khuen-Héderváry ma Bécsbe utazott. Mindig félünk, ha a minisztereinket Bécsbe parancsolják. Negyven éves tapasztalat tanít meg bennünket arra, hogy a bécsi vizitek sohasem születtek valami jót. A vége rendszerint az volt, hogy ha alaposan rá nem fizettünk, hát legalább is nagy csalódásokat születtek számunkra a burgbeli audienciák.

Bécsben Vilmos császár fogadására készülnek. Miután a császár lepuffogatta a magyar szarvasokat, a véres mulatság fáradalmait kipiheni az osztrák császárvárosban. A nagy hadicsászár látogatása se valami ötletszerű.

A német császár az utóbbi időkben valóságos himnuszokat zeng a hadsereg fejlesztésének szükségéről. Egy idő óta különösen soha sem mulasztja el, a legcivilebb jellegű alkalmi szerepléseinél sem, hogy a hadseregért poharat ne emeljen és úgy ne állítsa oda, mint egyetlen nemzeti ideált, amelyért mindent fel kell a nemzeteknek áldozni. A hadi-császár bizonyára feltűzeli a bécsiéket most is újra a hadsereg fejlesztése mellett. Várhatjuk, hogy dicsőítő

ódákat zeng a vén osztrák generálisoknak a létszámemeléssel és a császári akarat mindenhatóságáról.

Az udvari ebéden végig fogja hallgatni az aranygalléros uniformisok között, a kölcsönös császári toasztokat, valahol az asztal végén, a cseh, morva, horvát, lengyel, bosnyák főurak társaságában Khuen-Héderváry is, a magyar miniszterelnök.

Azután elmegy a magyar miniszterelnök közös miniszteri tanácskozásra. Ez pedig annyiból fog állni, hogy tudára adják, mennyi új adót kell szálítani a magyar nemzet véréből és pénzéből az osztrák császár armádiája számára. Egyszerűen tudára adják — punktum! Ha nem tetszik, mehet oda, ahonnan jött. Egyéb szava nincs. Jöhet haza, kifacsarni a nemzetből az utolsó csepp vért a dicső fekete-sárga armádia számára.

Ez a feladat áll a kormány, az országgyűlés és a nemzet előtt. Az osztrák hadvezetőség egyelőre hatvan millióval több áldozatot követel a nemzetől a hadsereg-fejlesztés céljaira. Hatvan millióval többet kellene kiizzadnunk az eddiginél. Ezt valija be a kormány, erre vállalkozik Khuen.

Hatvan millióval mennyi ipari, kereskedelmi, közgazdasági, oktatásügyi és szociális bajainkat tudnánk orvosolni, amelyek tűrhetőbbé tennék e nemzet mai szerencsétlen sorsát? Arra nincs egy fillér se, de ime — azt hiszik — hadsereg lesz megint hatvan millió.

Nagyot csalódnak! Ez a kísérlet csak arra jó, hogy a nemzet szeméről levegye a hályogot és teljes világsággal lássa, minő sivár és szerencsétlen vásárt csinált e nemzet Khuen gróffal.

Immár kétségtelen, hogy Khuen csak megvásárolta a nemzetet, Bécs millióival, szuronyával és hatalmi erőszakával, az osztrák érdekek számára, de ígéretei üres mézes-madzagok voltak, amiket eszeágában sincs teljesíteni.

A „nemzeti munka“ ígérete szétfoszlott, mint a színes szappanbuborék. A választójogot elodázta egy népszámlálás silány ügyével, a híres liberálisizmust kiszolgáltatta Zichy Jánosnak, a szociális és demokratikus vágyaknak fűgét mutatott és most nincs más előtűnk a híres nemzeti munkapártból, mint a hajdani mameluk-pártnak torz-

HRABÉCZY Fest, Mos, Tisztit.

Ünnepi beszéd.

A Kossuth-lakomán elmondotta Körössy Kálmán dr, 1910. szeptember 19-én.

Mélyen tisztelt ünneplő polgártársak!

Kezemben a serleg, hogy Kossuth Lajos dicsőségére ürítem. Dehát kell-e őt dicsőíteni? Van-e szüksége Kossuth Lajos emlékeztetésére arra, hogy glóriájának halványulásától ilyen évenként megújuló ünnepléssel óvjuk meg?

Nincs s nem is így fogjuk fel ünneplünk rendeltetését. Csak a hálás kegyelet ténye ez. Mint ahogy a család tagjai a családító születés napján a szeretetnek ünnepiessé magasztosult érzelmei által vezetteive jönnek össze, úgy tesszük mi is évenként ezen a napon, amelyen a Gondviselés kegyelme ami Kossuth-apánkat nekünk adta volt. Nem dicsőítésére jövünk össze: dicsősége gyűjt egybe bennünket. Mert a dicsőség a nagyságból téplálkzik, nem az ünneplétekből. Kossuth nagysága szinte szédítő.

Miért is kellene nimbuszának fényét mesterségesen szítani? Hiszen sok jelese van e nemzetnek, sokan vannak a kiválóak, akiknek érdemét nemcsak a száraz történet írás, hanem a nemzet élő köztudata is őrizi,

de e nagyok közül magával a néppel, a népnek szívével, érzelmi világával is csak hármat látunk összeforvra: Mátyást, Rákóczit, Kossuthot. Nemcsak történet hírdetői, nemcsak iskola tanítói nagyságukat, bölcsődalban hallja azt először a gyermek, majd a nagyapák térdein mesék, régék csodás világában ismeri meg őket s azokban a bűbájós nótákban, amelyek bércről-bércre, rónáról-rónára, szájról-szájra szállnak oly dicső névvel Igazságos Mátyásnak, Nagy Rákóczi-nak, Kossuth-apánknak.

S e mély szeretetben nyoma sincs az önzésnek. Más szeretet, talán inkább hálája az, mellyel egyes nemzetek a maguk oly nagyjaik (mint pl. a németek a maguk Bismarckja és Moltkéje) iránt viseltetnek, akik befejezték a művet, akiknek megadatott, hogy munkájuk gyümölcseként a nemzeti nagyság, gazdagság, hatalom fennmaradt késő nemzedékek által is élvezve. Különbözik ettől, ideálisabb ennél az a szeretet, mellyel a magyar nép rajongja körül kedvelt történelmi hőseit. Mert hajh, nem úgy volt ami szívünk választotta nagyjainkkal! Mátyás fényes alkotása csakhamar összedült halála után; Rákóczi után csak letarolt erdők-mezők s bujdosó kurucok maradtak; Kossuth szabad-

ságharcára katasztrófa, a gyásznak, a gyásznak, a szenvedésnek két irtózatos évtizede jött s ha reformjaival meg alkotta is a modern Magyarországot, küzdelmének végcélja, a nemzet függetlensége, ma is csak ábrádjaink közé tartozik. S ha e nagyok mégis szívéhez nőttek nemzetünknek, akkor csakugyan méltán szokta a magyar azt mondani, hogy „akit én szeretek, meg van az szeretve.“

Az meg éppen legendába illő, mert már a csodásnak határait érinti, hogy mily küzdelem árán lehetett Kossuth nemzete sorsának intézőjévé s népe szívének bálványozott alakjává. Mátyás ugyanezt annak a korának bölcsen felhasznált hatalma által érte el, melyet már gyermekkorában halántékára juttatott törökverő nagy elődjének világhírre. Rákóczit ugyancsak a nagy elődökért felszabadítójaként vezéreül várta a nemzet, mielőtt a közélet porondján csak egy lépést is tett vagy tehelett volna, mielőtt a magyar ügy elére való állás által élete legszebb korában a világ örömeinek minden előföltételét magának mondhatva a másokért élésnek, az önzetlenségnek, a lemondásnak oly igazán krisztusi példáját adta volna. Kossuthnak az ismeretlenség homályából előtörve egyedül zse-

Nincs lehetetlenség többé! Erről meg is győződhetünk, ha elmegyünk a **Budapesti Csipke-Áruház fiókjába**

Sas-utca 4., Kölcsönsegélyző-palota. Ott meglátjuk, hogy a legszebb, legfinomabb kivitelű csipkék, csipkeszövetek, applicatión, selymek, szalagok, keztyűk, harisnyák és sok más egyéb, a mesébe illő olcsó áron árusítatnak. — **Kizárólag alkalmi árú!**

Naponként érkeznek ujdonságok!

alakban való föltámadása, silány utánzata a levitézlett szabadelvű pártnak, melynek egyetlen célja: fönn tartani az uralmat és szétosztani a husos fazékból a koncot.

Mindezekre ráadásul most hozza Khuen-Héderváry Bécsből a nemzet nyakára az újabb hatvan milliót!

De tessék tudomásul venni: ez a nemzet már teljesen ki van zsarolva. Ez már nem adhat egy fityinget se. Ilyen szolgálatra már nem vállalkozhatik a munkapárt se.

Mert ha nem bukik felülről, ez a hatvan millió elbuktatja alulról. Khuen kormányzásának napjai hamarosan meg lesznek számlálva. Elsőpri a nemzet csatlódása, nyomora és felnáborodása.

Az éhes moloch.

A politika eseményei.

Már táogatja a száját a moloch, a mindig éhes, a nagybélű, a kielégíthetetlen, a soha jóllakni nem tudó moloch, a hadsereg.

Már most híresztelik, hogy az októberben összeülő delegációkban a hadügyminiszter indokolni fogja a hadsereg és a haditengerészet követeléseit. Már jönnek a csitító küldöncök is, mondván: ne féljünk nagyon, ha megijedünk is.

A folyó esztendőre eredetileg száz milliót követelt a hadsereg és hatvan milliót a tengerészet számára. De félhivatalos uton megnyugtatták, vagy meg akarják nyugtatni a világot és leszállítják a követelést huszonöt, illetőleg harmincöt millióra.

Ez ami kőn molochunk, mely most is rettentő éhséggel viczorítja a fogait ránk. Takarékoságról sem akar udni ez a szipo-

lyozó rém. Mert, hogy példát is említsünk az idén a kolera miatt két hadtestnél három nappal előbb fújták le a hadgyakorlatokat. Ez a három nap egy millió háromszázezer koronával kevesebb kiadást jelentett. De kolérának kellett jönnie, hogy három napon ennyi összeget megtakarítsanak. Egyébként pedig cél és ok nélkül pazarolják, puffogatják a levegőbe a vagyónukat.

A miniszterelnök Bécsben.

Csütörtökön lesz a régóta hirdetett közös minisztertanács, de gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök már tegnap este Bécsbe érkezett. A német császár bécsi látogatásánál képviseli a miniszterelnök a magyar kormányt és úgy látszik, ezzel foglalkozott az a tanácskozás is, melyet a miniszterelnök ma reggel folytatott herceg Páffy Miklós magyarországi udvarnaggyal is. E tanácskozás után Héderváry a német császár fogadására Schönbrunnba ment. Délelőtti még látogatásokat tett a német vendégeknél és a német nagykövetségen is leadta névjegyet. A miniszterelnök holnap résztvesz a német nagykövetségen rendezendő dejeuner n este pedig az udvari diszebeden.

Az ünnepségek lezajlásával megkezdődnek a politikai tanácskozások. A közös minisztertanács — mint most már félhivatalosan is közzé teszik — csütörtökön délelőtti tíz órakor lesz a közös külügyminiszterium palotájában.

A tanácskozáson gróf Aehrenthal közös külügyminiszter fog elnökölni és résztvesznek benne a közös minisztereken kívül az érdekelt osztrák és magyar szakminiszterek is.

Lukács László utazása.

Ezek közül Lukács László pénzügyminiszter már tegnap délután Bécsbe érkezett, de onnan ma reggel automobilon Sommeringbe utazott, ott időző családja látogatására. A pénzügyminiszter holnap este tér vissza Bécsbe.

nijére s ellenállást nem ismerő akaraterejére támaszkodva, kenyérért is, előítéletekkel is küzdve lehetett és kellett magát felküzdenie oda, ahol nemzete sorsának iniezőjévé, népének rajongva szeretett apjává vált.

Aki ezt tette, bizony mondom, annak nem mi adunk, az ad minékünk dicsőséget.

Ünnepő polgártársak!

Tagadhatatlan, hogy Kossuthot, — nagyságának és érdemeinek általános elismerése mellett is, — a történelmi kritika megvilágításában bizonyos konkraverziák veszik körül, s ez nem is lehet másképp azon közelségnél fogva, amelybe működése úgy esik, hogy annak hatása egyes száakkal mai politikai viszonyaink közé is mélyen benyulih.

Nem akarok e konkraverziák taglalásába mélyedni, — egy pohárköszöntő keretében nem is volna ennek helye, — de kitérni sem akarok a kritikának legalább ama legsúlyosabb pontja elöl, mely aggodalommal kérdi, vajjon igaz-e az, hogy lelkének nemes tüze által ragadtatva nemzetét egy elkerülhető katasztróához vezette?

Klasszikus tanut állítok rá, hogy nem így volt. — Tanum maga Széchenyi, akinek Kossuth adta a legnagyobb magyar nevet s

aki mint ember legnagyobb akkor volt, amidőn 1848 március 27-én, tehát pár héttel azelőtt, hogy Kossuth nemzetátalakító reformjai törvénytarunk legfényesebb lapjaira rákerültek, — ezt írta legnagyobb politikai ellenfeléről:

„Bátrabbak, merészebbek, kikkel magasabb hatalmak látszanak szoros szövetségben lenni, rövid napok alatt oly alapra fektették hazánk jövődjét, melyet tisztelt, becsület, de igazság is, velem együtt mi hanyamunkások tán soha, vagy csak generációk után lettünk volna képesek megalakítani s mely alapon bizonyosan felvirul és pedig hamarabb, mint magunk is gondoltuk, fajtánk, ha nem vagyunk saját magunk ellen hűtelenek“.

Ime, amit ez időponig a 48 as alkotmány szentesítéséig tett Kossuth, azt igazolták az idők fejleményei, igazolta a siker, igazolta a politikai ellenfél, a mérsékeltabb haladást óhajtó, de honszerelmében és állampártiúi kvalitásokban nem kisebb Széchenyi István.

Amit pedig Kossuth ezután, a már meghozott és szentesített 48-as törvények oltalmára, — a századok mutasztásait pótló reformok fenntartására, az alkotmányának a nemzetét lének védőmére tett. — amidőn

A kolera.

Befészkelte magát a fővárosba.

A koleraveszedelem terjedéséről mind fenyegetőbb hírek érkeznek az ország minden részéből. Legfenyegetőbb azonban az, hogy a kolera már a fővárosba is befészkelte magát és félni lehet, hogy a baj most már az ország más, eddig még koleramentes részeibe is elterjed.

A fővárosban.

Tegnap este ismét két beteget szállítottak a Szent Gellért-kórházba. Az egyik Bross János 53 éves téglagyári munkás volt. Ez az ember Békésmegyerről jött Óbudára, egy bécsi uti téglagyárba. Ott tegnap este koleragyanus tünetek mellett megbetegedett. A fertőtlenítők be akarták vinni a Szent Gellért-kórházba. A beteg azonban utközben meghalt. Erre a bonctani intézetbe szállították. Ott fölboncolják és akkor állapítják meg, hogy csakugyan ázsiai kolerában halt-e meg vagy sem.

A másik beteg Szokolics Fábán, akiről eddig még nem lehetett megállapítani, hogy csakugyan kolerás is. Szokolics ugyanis ma már jobban van; hányása megszűnt, úgy hogy nem lehetetlen, hogy nem ázsiai kolerában szenved.

A Szent Gellért-kórházba beszállítottak két koleragyanus beteget: Csuka Mária napszámosnót és Gonda Lajos napszámost. Mindkettőről megállapították, hogy nem kolerásak.

A fertőzött Duna víz.

Egy olvasónk írja, hogy Kelenföldön, az egész telepén, hol háromszáz oitani és vidéki gyermek jár iskolába, az ottlakók gyermekei pedig a fővárosba járnak: nincs budapesti vízvezetéki víz, hanem a Duna holt részéből (a leendő téli kikötő) szivattyuzott, tehát inficiált vízzel él néhány száz ember!

A Duna vize eiten a magyar hűtőbizottság is feladatának tartja a védelmet. E határozta azért, hogy a napokban rendkívüli közgyűlést hív egybe, melyen felfogják kérni

lángszavával hadseregeket teremtett s szembe állította a hatalommal, szembe a kilenc felől támadó ellenséggel, — szembe a poklok ördögeivel is s a bámuló világ elé tárta a nagyszerű fegyvertényt, melynek vérkeresztsége és dicsősége veit fel bennünket újra a nemzetek köz elismerésébe, — amikor azt tette, akkor olyan dolgot művelt, mely ha az orosz invízió előre nem láthatott közbejötté miatt katasztrófával végződött is mégis minden magyar hálájára tette őt érdemessé, — mert ha ez a nemzet élni akar, — ha tudja azt, hogy élnie csak is szabadon, csak csak alkotmányában lehet, — ha elvan tőkélve arra, hogy becsületért, alkotmányért nemzeti léléért a helyzet legvégső konkraverziója képen a jövőben is épp úgy kardot ránt, mint hogy Kossuth hívására tette, — ha így gondolkozik a nemzet, pedig nemzeti önérzete, öntudata és élet ösztöne csak ezt dikáthatja, akkor Kossuth alkotmány védő működéséről nem tarthat mást, mint aminek én is ez ünnepi órában szavaim igénytelen-ségével ugyan, de leltem melegével adok kifejezést mondván: Áldott legyen emlékezeté.

Ünnepő polgártársak!

Kossuth műve ma még befejezetlen. Megteremtette a modern Magyarországot, de

Központi Cipő és Kalap nagyáruház

Debreczen, Piac-utca 41. A Földzsódevel éppen szemben.

Alapítatott 1899.

Megyei telefon 435. szám.

Ajanlja a közelgő őszi idényre cikkeit a legjutányosabb árak mellett. tünő olcsó árak mellett.

férfi-, fiu- és gyermek cipőit kalapok, sapkák és más uri divat a leggondosabban, a legjobb anyagból készítve, már rendelkezésre állnak, fel- **Iskola cipők** egyedüli elárúsító helye. — KÖZPONTI **„Lábüdv cipők“** címre tessék figyelni!

Képes Árjegyzék kívántra bárhova ingyen és bérmentve.

a kormányt, hogy a Duna vizéből készült jég árusítását tiltsa be, mert ez a kolera terjesztője.

Védekezés a vidéken.

Eperjesről jelentik: Sárosvármegye közgazgatási bizottságának ülésén Bornemisza Lajos országgyűlési képviselő sürgős intézkedéseket kért tenni a kolera veszély ellen. Kívánja, hogy a szervezett husz körorvosi állás beülkessék. Orló határállomáson fertőtlenítsenek és Orlóon vagy a közeli Palocsán állandóan orvos legyen. Tahy József alispán válaszában elmondta, hogy a körorvosi szervezet jóváhagyása végett sürgős fölterjesztést intézett a belügyminiszterhez, továbbá kérte, hogy járványorvosok küldessenek ki Ábas, Magyaraszlatica és Orló állomásokra; a hatósági orvosok és közegek már megkapták a kellő utasításokat a védekezésre.

Fiuméből jelentik: Wickenburg István gróf kormányzóhelyettes megbízásából a tengerészeti hatóság körrendeletet bocsátott ki a kolerajárványnak Fiume és a magyar-horvát tengerparton való fellépése esetén a parti hajózással szemben követendő eljárásra. A körrendeletben utasítások vannak a hajók tisztántartására, ivóvíz felvételére, hirtelen megmetegedettek segélynyújtására, a hajók orvosi ellenőrzésére és hajóorvosok alkalmazására és a kirándulási járatok felfüggesztésére.

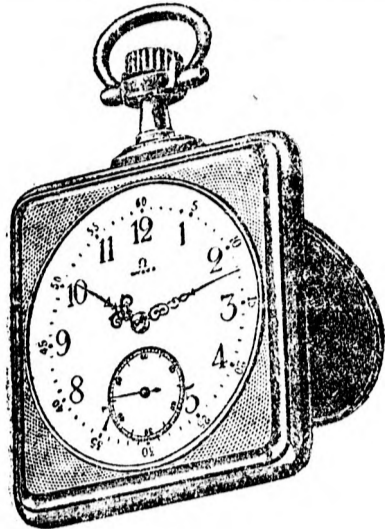
Kalocsáról jelentik: Itt újabb koleragyanus megbetegedés nem történt. A járványkórházban levő három kolerás beteg közül Szabadi János 62 éves az éjjel meghalt.

Romániában.

Bukarestből jelentik: A „Tegethoff“ nevű római személyszállító gőzös tegnap délután Turn-Szeverinből a ramadani kikötőbe érkezett. Minthogy a hajó kapitánya nem volt képes igazolni, hogy a hajót Turn-Szeverinben fertőtlenítették, az utasoknak nem engedték meg a partraszállást.

Tanuló ifjúság figyelmébe!

Ajánljuk kitűnő szerkezetű, kipróbált, megbízható járású

ZSEBÓRÁINKAT,
melyeket kedvezményes áron, jótállás mellett bocsátunk rendelkezésükre.

Löfkovits Arthur és Társa
Magyarország legnagyobb órás, ékszerész üzlete.

Az őszi közgyűlés előtt.

A város és megye tárgysorozata.

V város jog és pénzügyi bizottsága e hó 22-én csütörtökön és esetleg folytatólagosan 23-án pénteken délután 3 órakor a városháza kistanácsstermében ülést tart, amelyen az őszi közgyűlés elé kerülő következő ügyeket fogják tárgyalni.

A város házipénztárának és az általa kezelt alapoknak, valamint a város nyomdái és világítási vállalatának 1911. évre összeállított költségvetése.

Főszámvevői javaslat a 17 millió nagykölcsonból felveendő 3 millió korona részlet tárgyában.

A Magyar Mérnök-Építész Egylet debreceni osztályának megkeresése a városnak az Egylet alapító tagjai sorába belépés iránt.

A külterki építkezésekre vonatkozó építési szabályrendelet tárgyában t. főügyészi jelentés.

M. kir. belügyminiszteri rendelet a világítási vállalatnál alkalmazottak nyugdíjintézeti szabályrendeletének módosítása és újabb megállapítása iránt.

A Theresiánium épülete kiszokelése által elfoglalt közterület használatáért fizetendő jog elismerési díj minimumra szállítása iránt a róm. kath. egyházközségi bizottság elnökének a megkeresése.

Takács Bálint és neje helybeli lakosok ajánlata a tulajdonukat képező Vörösmarty-utca 13. sorszámú házastelekeknek a város részére megszerzése iránt.

A debreceni bérkocsi ipartársulat felebezése az új bérkocsi szabályrendelet értelmében felemelt számú bérkocsik állomás helyeinek meghatározása tárgyában hozott tanácsi határozat ellen.

Dr. Polgár Dániel felebezése a tócskerti ingatlanára bekebelezett szolgálaton törése ügyében hozott tanácsi határozat ellen.

Nyirmartonfalva község a Guthon létesítendő iskolai ügyében a nevezett község és Debrecen sz. kir. város között létrejött szerződésnek közgyűlési jóváhagyása iránt.

A ref. főiskola internátusa építésére kért segély tárgyában főszámvevői jelentés.

A törvényhatósági és rendezett tanácsú városok erdőtisztviselői által július hóban tartott értekezletéből kifolyó kérelmet az erdőmester beterjeszti.

A kebelbeli Árvaszék megkeresése az Általános Takarékpénztárban elhelyezett városi pénzekre vonatkozó közgyűlési határozat módosítása iránt.

Geiger Simon terménykereskedő felebezése a 7855—1910. sz. tanácsi határozat azon része ellen, melyben az 1982. és 1984. számú részvényekre a kéziratos feljegyzése megtagadtatott.

Az iskolai és óvodai épületek fenntartására kiutalt összeg tizedezete tárgyában főszámvevői javaslat.

Georgevits Simon felebezése a Tócsolaposi föld ügyében hozott 8986—1910. számú tanácsi határozat ellen.

M. kir. Belügyminiszteri leirat a 10. tanyai iskola építésénél felmerült tulkiadásnak, mint póthitelnek, a nagykölcsonból fedezése tárgyában kelt törvényhatósági bizottsági közgyűlési határozat jóváhagyása tárgyában.

ez a modern Magyarország a teljes közjogi függetlenségi határainál szűkebb s így a szabad, természetes fejlődéshez nem elég tágas keretek közt kénytelen élni. Kossuth végső eszméje, Magyarország teljes közjogi függetlensége még csak a néplélek mélyeire rakódott le, de lerakódó rétegeiben folyton magassabbá válik s én e serleggel kezemben hirdetni merem, mert hiszni tudok benne, hogy eljő az idő, amikor a folyton emelkedő rétegek felérnek egyszer a trón magaslataig is. — Eljő ez, mert ha nemzetünk annyi megálázás, annyi verig bánás után is sarkigazsággá válik, ami Kossuth talán minden szónoklatai közt is leghiresebb, legszébb, leghatásosabb március 2-iki beszédében akként fejezte ki, hogy „Istennek hála a dinasztiai szempont hazánk érdekével kapcsolatban van, — úgy egykor, sok csatás és sok tanulság árán bár, a dinasztianak is ugyanerre az álláspontra kell helyezkednie s ha nem is, máskor midőn újra megpróbáltatások napjai jönnek rá s megint a magyar nemzet hűsége lesz egyedüli támasza, akkor majd rá jön erre, de rá kell jönnie arra az előbbi kiegészítő másik sarkigazságára is, a mit Kossuth Lajos ugyanazon beszédében mondott ki, hogy t. i. „Szívüli hű csak szabad nemzet lehet.“ S ekkor aratja majd

Kossuth politikája a maga teljes diadalát. Leheletlenségnek látszik talán amilmondtam?

Hát uraim, ünneplő polgártársak, az nem látszott lehetetlenségnek, míg meg nem történt, hogy a korona viselője szobrot emeljen addig átok alatt tartott két dicső szabadsághősünknek: Bocskainak és Bethlennek? S mégis megtörtént.

Hát az nem volt-e lehetetlenség, míg meg nem történt, hogy a korona viselője hazahozassa Rákóczi és bujdosó kurucainak hamvait? S mégis megtörtént.

Az engesztelődés így közeledik Kossuth nagy alakjához.

Kossuth neve, az az eszme, amit e név jelent, ma még tilalomfa, — elválasztó vonal trón és nemzet között, — ám a közeledés, ha talán ami egyéni életünk mértékével merve lassu is, de nem az az örökéletű nemzet szempontjából. S ha lassu is, de kényszerűen bizonyos. Király és nemzet között a megbékélés a koronázási dombnál kezdődött, de a Kossuth mauzoleumánál fog bevégezödni! Naiv, talán ki is nevetett, de törhetetlen belső hittel vallom, hogy a kibéküléstől csak itt s csak így lehet összeforradás: Kossuth Lajos nevével, Magyarország teljes függetlenségének jegyében...

S hogy ez így legyen, arra maga

Kossuth működik közre legerősebben. Mert ő ma is élő, ható erő. Simbolum, — több: — valóságos hatalom.

Hatalom tudott lenni mint egyszerű jurátus, az Országgyűlési Tudósítások írójaként, hatalom, mint a pusztá élő szó, vagy a gyöngye hirlapírói toll harcosa; hatalom, mint börtönbe zárt rab; hatalom, mint hontalan száműzött; hatalom ma is, mint a kerepesi temető nagy hatottja. Hatalom, mert nevére a magyar szívek milliói dobbannak össze.

Él ő most is, az ő most is, aminek a dal egyszerű szavaival a néplélek ősz naivitása nevezi: iródeák, aki írja... írja a levelet a ragyogó csillag mellett... A történelem mu.sájának iródeákja ő, írja hazája történelmét s boldogult lelke várja a boldogabb idöket, hogy minél szebb és nagyobb tetteket irhasson be nemzete históriájába. Megdicöült lelke a ragyogó csillag, mely mellett hazája történelmét írja s csak is úgy lel üdvöt égi hazájában, hogy ha ragyogását tündöklő lelkének égő honszerelmünk visszasugározza... Most, amidőn e visszasugárzás fényét látom az önök szemében felcsillanni, e serleget arra emelem, hogy örökre éljen dicső emlékezte, valósuljon meg s örökre éljen, ami vele összeforrvan, a magyar szabadság és függetlenség.

ÉKSZEREK, ÓRÁK, EZÜSTNEMÜEK legolcsóbban, teljes bizalommal közkedvelt ékszerész és órász üzletében, **DEBRECZEN,** **Rose Dezső** Piac-u. 55. Javítások és ékszer átalakítások izlésesen és olcsón eszközölhetnek

Trásy Géza kérvénye a tulajdonát tevő puszta elepköszvényes ingatlan telekkönyvi korlátozás feljegyzésének törlése iránt.
Vértési Mihály utcaseprő segély iránti kérvénye.

Egyéb esetleges folyó ügyek.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 27-ik napján délelőtt 9 órakor, a vármegye székháza nagytermében tartja őszi rendes közgyűlését, amelyen a következő ügyek kerülnek elintézés alá: Alispáni időszaki jelentés. A vármegye háztartási alapjának 1911. évi költségelőirányzata. A vármegye utalpjárak 1911—12. évi költségelőirányzata. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak a püspökladányi ipartestület ügyében kelt leirata. Alispáni előterjesztés az esküdtek kiválasztását eszközölő bizottságba 4 bizalmi férfiú választása iránt. Ugyanaz bemutatja a községi orvosok és körorvos illetményeire az 1911. évre az állampénztárból kiutalványozandó összegekről készített szükségleti kimutatást. Ugyanaz bemutatja a debrecen—hajdunánási h. é. vasut közgyűléséről felvett jegyzőkönyvet. Ugyanannak előterjesztése a központi gyampénztár és a vármegyei egyes alapok készpénzfeleslegeinek az 1911. évben gyümölcsözés végett leendő elhelyezése tárgyában. Ugyanaz bemutatja a földmivelésügyi m. kir. miniszter urnak a sáskairtási költségek megtérítése iránt kelt leiratait. Alispán jelentése a legtöbb adót fizető megyebizottsági póttag behívásáról. Alispán előterjesztése megyebizottsági tag választások elrendelése tárgyában.

A tárgyakon kívül több törvényhatóság átiratát s községeknek és testületnek segélyezés iránt előterjesztett kérését fogják tárgyalni.

Házilag készült

férfi ingek,
VALÓDI BORSALINO és ANGOL
KALAPOK,

elegáns

nyakkendők

legnagyobb választékban legolcsóbban

LENGYEL
SAMUNÁL

Piac-utca 43.

MULATSÁG.

— Születi mulatság. A Magyarországi Vas- és Fémmunkás Szövetség Debreceni csoportja saját könyvtára javára e hó 24-én a Munkás-Otthon (Margit-fürdő) disztermében, felvonulással egybekötött Születi mulatságot rendez. Zenét a „Munkás-Otthon“ fuvó- és vonós zenekara szolgáltatja. Jegyek árai: Személy-jegy előre váltva 1 kor. 20 f. a pénztárnál 1 k. 40 f. Csak előre váltva 2

k. 40 f., a pénztárnál 3 k. 40 f. Jegyek előre válthatók a „Munkás-Otthonban“ és a rendezőség összes tagjainál. Felvonulás kezdete délután 4 órakor a Petőfi térről a Deák Ferenc, Piac- és Péterfia-utcán a Munkás-Otthon (Margit-fürdő) disztermébe. — Születi kezdete este 8 órakor.

Hajdumegye virilisei.

Az igazoló választmány ülése.

Rásó Gyula nyug. alispán elnöklésével az igazoló választmány ma délelőtt 9 órakor ülést tartott. Nábracky jegyző felolvasta a legtöbb adófizetők névsorát, akiknek száma 150 volt. Ezek közül 15-en voltak olyanok, akiknek az adójuk az újabb választási törvény értelmében kétszeresén számít és pedig 17 ügyvéd, 9 orvos, 6 lelkész és 1 tanár.

A virilisek névsora a következő:

Semsey Andor 44,990, gróf Zich Géza 15,140, Hartstein Péter 5662, gróf Dégenfeld Pál 5602, Fried László 5062, dr Cegléd Mihály 5694, Lichtsheim Sámuel 3939, dr Braun Adolf 2876, Lichtschieen Dezső 3839, Fichsbein Ignác 3623, Fürst Ödön 2610, Forrai Ernő 2891, id Berencsy János 2448, Feket Sándor 2402, Somossy Béla 2388, Berencsy Gyula 2281, Mandel Sámuel 2260, Fried Samu 1149, Nagy Imre 2019, Lengyel Imre 1990, V. Oláh Sándor 1971, Tisza Imre 1712, io. Csohány Antal 1710, dr Hadházi Zsigmond 1652, Kovács Akos 1647, Gyémánt Sámuel 1631, Deési Ruppert 1618, Csohány László 1582, Stachler Dániel 1538, dr Veress Manyhért 1631, Körner Béla 1524, Wechl Adólf 1525, Bleuer Adólf 1495, Lichtmann Mór 1465, Kohn Dávid 1459, Csohány F. 1445, Ludány L. 1453, Ujhelyi A. 1353, Szálkai András 1352, Fazekas Gábor 1335, Oláh Sándor 1322, Gál Ferenc 1310, Soós Géza 1307, Kömmerling János 1304, Sembery Miklós 1298, Kövér Antal 1.91, Wessprém Istvan 1276, Sciachta János 1244, Forrai Sándor 1242, Szaniszló Gábor 1242, Forrai József 1238, Forrai Gyula 1225, Mildner Béla 1223, Soós János 1213, Nádházy Béni 1200, Budházy Zoltán 1194, G. Tóth János 1164, Ludány Béla 1135, ifj. Nagy Kálmán 1132, Pusztay Lajos 1131, id. Nagy Kálmán 1132, Csorvássy Miklós 1113, Klotzl Béla 1107, Simay Ferenc 1104, Simay Antal 1092, Grósz Nagy Ferenc 1074, Adler Farkas 1070, Major Gyula 1060, Borbély Mihály 1059, Takács István 1053, id. Kövér Pál 1043, Baum Ferenc 1043, Harsányi Károly 1026, Orosz Endre 1023, Szilágyi János 1011, Oláh Miklós 1909, Márton Gábor 1004, Papp Antal 993, Rosinger Lajos 994, Kalocsay Gusztáv 986, dr Grósz Adólf 964, Popper Miklós 982, Lente Zsigmond 976, Sáfrány Géza 968, Kaufmann Salamon 957, Stern Péter 952, P. Nagy Lajos 923, Liszka Nánpor 922, dr Malatinszki József 917, Csapó István 909, dr Nagy Gábor 906, Kovács Gyula 896, N. Szabó Sándor 892, Kovács Antal 883, Rosenbaum Bernát 869, Ludány Miklós 850, Klein Miksa 848, dr Popper Mór 846, Bleuer Lipót 844, Bárony Sándor 840, Kiss József 839, dr Kertész József 845, Poroszlav József 824, Szabó András 818, Hrens Viktor 817, Forrai András 806, Möricz Imre 795, dr Karai István 794, Szabó Gábor 792, Zochler István 791, dr Lövinger Ármán 787, Friedrich Lajos 785, B. Nagy Károly 773, Csohány József 771, K. Szabó János 766, dr Balthazar Dezső 792, dr Pápay Kálmán 758, dr Csuka Lajos 757, Kurthi Pál 742, Szabó Elemér 741, Sággy Ferenc 738, Császy Jakab 729 korona, S. Kovács Sándor 727 korona, Fehér József 716 kor.,

Szolnoky Gerzon 714, Botos József 711, Krausz Mór 704, Jakab Sándor 702, Erdős Gábor 893, dr Tormay Géza 585, Szilkes Endre 686, Tózsér Simon 585, Sz. Szabó János 681, Bleuer József 680, Kozma Sándor 680, Pauchly Vilmos 678, Angyal Rámuel 663, dr Kiss Sándor 700, Makay János 659.

Póvirilisek lettek: Idősb Sárossy Mihály 657, Körvényessy Kálmán 654, Tardy Sándor 653, Csohány János 652, Molnár András 650, Kovács Gábor 649, Kálmán Lajos 647, Magyar Gábor 645, Glücklich Márton 630, Korpos János 638, Czegeley József 637, Saáry Lajos 634, Csanády Sándor 634, Grünfeld Adólf 632, Ifj. G. Tóth Mihály 628, Kiss András 621, Decsey Lajos 616, Mócz Géza 615, Hercze Jakab 615, Cs. Tóth Sándor 615, Papp Sándor 614, Epstein Aloert 609, Nagy Pál 609, Lőki Ferenc 609, Pápai János 607, Takács 606, Somogyi Lajos 606.

Hajsza egy tisztviselő ellen.

Részletek a csatornaépítés ügyei körül.

Debrecen város csatornázási bizottsága ma egész napon át tartott ülést, amelyen viharos jelenetek és megütközést keltő részletek tették hosszúra a tárgyalásokat.

Az ülésen, amelyet Kovács József polgármester, majd rövid időre Körner Adólf tb. főjegyző vezetett, több szakkérdést intéztek el. A legtöbb baj a vállalkozó munkabéréivel és kötelességeinek és jogainak helyes magyarázataival volt.

A szakkérdések legnagyobb része alig érdeklő a nagyközönséget s azért itt csak annyit említenek meg, hogy különösen a szükséges alátámasztásokról, a forgalom biztosításáról és arról volt szó, hogy a vállalkozót bizonyos munkákért milyen díjazás illeti meg.

Megütközést keltett azonban az a módor és a tendencia, amelyet a közegészségügyi mérnöki osztály közegei az építésvezetőt egyenesen támadták és amelynek az let a szomorú következménye, hogy Aczél Géza az építést vezető főmérnök az ülés végén azt kérte, hogy az építésvezetésétől mentessék föl.

A közegészségügyi mérnöki közegek meggyanúsító háborús viselkedésének nem is lehetett más a következménye, hogy a főmérnök, aki eddig elismert szakudással vezette az építkezéseket s minden intézkedésében a szerződés, a bizottsági és tanácsi határozatok szigorú szem előtt tartásával járt el.

A közegészségügyi mérnöki osztály elengedhetetlen viselkedése már az építés kezdete óta megvolt, igen sokban meg is nyilvánult, sőt kilátás van arra, hogy tovább is akadályozni fogja az építés további rendes menetét.

Csak az a kérdés, hogy a magas kormány képviselőiben itt bizonyára jó napidíjat huzó mérnökök csak Aczél Géza személyét és szakudását kifogásolják-e, vagy pedig az ellen van kifogásuk, hogy Debrecenben hamar készüljön el a csatornázás. Mert

**Fehérneműt, csipkefüggönyöket,
Női blouzokat legszebben tisztít**

I-ső fiók: Piac-utca 42.

Füzlet: Piac-ú. 63.

FEUERSTEIN

II-ik fiók: Arany János-ú. 15.

ha csak Aczél Géza ellen van kifogások, a dolgon könnyen lehetne segíteni, az építés vezetésével ugyanis a közegészségügyi mérnöki osztály emberelt kell megbizni az építés vezetésével.

Ez esetben talán így elintéződne a tolytonos surlódások, amelyek a csatornaépítésnek egyáltalán sehogysen válnak előnyére.

Ezt érezték ki már régen és ma is sokon a kormányközégek okvetetlenkedéseiből s ezt kellett kiérezni ma az építést vezető főmérnöknek is és ennek a hatása alatt történt az ülés végén ama kijelentése, hogy az építés vezetésétől való fölmentését kéri. Indokolásában bár nem mondta, de tudta mindenki.

Természetes, hogy a kormányközégek tiltakoztak, — mint az egyik mérnök megjegyezte — az ellen, hogy „személyes hajsza” volna a dologban.

Természetes azonban az is, hogy a dolog ezzel még nem nyert elintézt, mert Debrecen város közönsége a saját dolgait maga akarja és fogja elintézni és nem hagyja egyik hatóságát, legutóbb a tanácsot, a meggyanúsítani, hogy a város érdekei ellen cselekszik.

Mindenesetre szomorú dolog, hogy a személyes izü kérdések merülnek és kerünek fölül olyan nagyjelentőségű dologban, mint a csatornázás kérdése.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes savanyuvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Sainya-Lipóci Salvator-forrás-vállalat, Budapest, Rudelfrakp. 8.

Vitális Nagyváradon járt.

Nyomában a csendőrség.

Harmadik hete bujdosol már a szentmártoni haramia. Üldözése azóta egy pillanatra sem szünetelt. Százötven-kétszáz csendőr éjjel-nappal talpon. A haramia fejére kétezer korona is van már kitűzve. És még mindig eredménytelen minden erőfeszítés. A legképtelenebb hírek kelnek szárnyra a feszült várakozásban, a csendőrség pedig most már bizonyos zárkózottsággal, detektív fortélylyal dolgozik, állítja egyre kelepcéit és résen van szüntelen.

Ebben a nagy bizonytalanságban, ebben a zajtalan, szinte néma élet-halál tusában rendkívül szenzációs híreket kapunk a nyomozás vezetőségétől.

Igy például az a hír is, hogy Vitális elpusztította volna magát, nem felel meg a valóságnak, mert határozott jelek mutatkoznak hogy a rablógyilkos él.

A nyomozó kirendeltség részletekkel is szolgál. Tegnap ugyanis Ugrán bujt elő a haramia a tengeri táblákból, melyek egészen megközelítik a községet. Egy kis fiu találkozott itt vele.

Vitális megkérte a gyereket, hogy hozzon neki a faluból pálinkát és enniivalót. Szigoruan ráparancsolt a gyerekre, hogy okvetlen szótfogadjon és senkinek a világon

róla ne beszéljen. A gyerek félelmében eleget tett a kívánságnak. Sietve ment a faluba s a gyilkostól kapott 40 krajcáron pálinkát, kenyeret, szalonát és almát vett. Egy kosárkában vitte ki a haramiának, aki a tengeri szélén várakozott reá. A gyerek a legfontosabb leírást adta Vitálisról, de természetesen csak másnap.

A csendőrség most ezen a nyomon üldözi a menekvőt. Általában most már szétosztottan vannak az őrsők, így lehet reményünk ahoz, hogy valahol össze találkoznak vele a csendőrök. Mert a legóvatosabb üldözés mellett is nagy előnye van Vitálisnak: a haramia hirneve és a kukoricások rengetege. A kukoricásokban nyomtalanul, láttatlanul bujkálhat, ha pedig valahol, kintlakó népnél bezörget, okvetlenül elbujtatják.

Váradon át Nagyszalonta felé.

A nyomozásra kirendelt csendőrség értesítése szerint Vitális most legujabban Szalonta felé tart. A várost azonban valószínűleg elfogja kerülni, mert a Szalonta mellett fekvő Árpád községbe igyekszik.

Itt laknak ugyanis a szülei és valószínűleg ide tart Vitális Imre. Természetesen a csendőrség résen van és reméljük, hogy itt sikerül majd ártalmatlanná tenni ezt a veszedelmes embert.

Érdekes, hogy a híres haramia már Váradon is megfordult. A csendőrség értesítette is a rendőrkapitányságot, hogy óvatosan őrizték a várost. A detektívek vigyáztak is, a haramia mégis oly meglepetésszerűen topant be Nagyváradra s úgy tűnt el, hogy ott, ahol pörköltöt vacsorázott, még ma sem tudja, hogy a halálra keresett embernek adtak vacsorát.

Innen megy most Nagyszalonta felé. Az éber csendőrségnek talán majd itt sikerül elfogni a rettegett haramiát.

A közigazgatás mulasztása.

A nyomozás során meglepő mulasztásokra akadt a nyomozó rendőrség. Szombaton ugyanis már közhírré tették a lapok, hogy a belügyminiszter 2000 koronát tűzött ki Vitális Imre fejére, de a községek lakóinak még hétfőn délután senki sem hozta tudomására. Ez három napot számít.

Az alatt folyt a hajsza, tenger fáradtság és sok pénz feláldozásával, de a kényelmes közigazgatás majd csak valamikor a hét végén teszi hírré a rendeletet, melynek pedig alighanem lenne fogantaja.

Igy segítik emberföldtől munkájukban a csendőröket.

UJDONSÁGOK

— **Figyelmeztetjük lapunk előfizető és hirdető közönségét, hogy előfizetési és hirdetési díjak kizárólag csakis Horovitz Zsigmond lapkiadó nyugtatott számlájára fizethetők ki. Másként történt fizetményeket nem ismerünk el.**

— **Adókievetési munkálatok.** 1909—1910. évben keletkezett III. oszt. adó alá tartozó kereseti foglalkozások III. oszt. kereseti adó kiszámítási javaslatokat tartalmazó lajstrom e hó 21—28-ig 8 napi közzemlére lesz kitéve, mikor az adóköteleseket az adóügyi osztály oly felhívással értesíti, hogy azt meg-

tekinthetik s őket vagy másokat illető adójavaslatokra nézve észrevételeiket megtehetik, ezen észrevételeket a fenti határidő alatt írásban a kir. pénzügyigazgatóságnál, utóbb az adókievető bizottságnál — melynek tárgyalásairól ez adózók külön-külön értesítettni fognak — terjeszthetők elő.

— **Ajánlat telek-eladásra.** A város tanácsához ma Marusincky Antal cs. és kir. százados ajánlatot adott be, amely szerint felajánlja az Olajútó mellett fekvő 3000 négyszögöl épületekkel megrakott és szőlővel beültetett területét megvételre. A beadvány szerint a telek részben a köztemető céljaira, részben a cs. és kir. lovassági és pavillon laktanya középpontjában a vasutvonal közelében a tervezett katonai élelmezési raktár építésére alkalmas. A telekért annak tulajdonosa 70000 koronát kér. — Ugyancsak ma Babos Károly kataszteri főmérnök kérte a várostól, hogy a Zápolya-utca 11. számú utcaterület részt, amely most csak szemétdög, adja el a város neki.

— **A király mint keresztapa.** Miskolcra jelentik Wechsler Miksa főhadnagyok ugusztus hó 18 án fia született. Wechsler a királyt kérte föl keresztapának. A király ezt el is vállalta s ma érkezett le a kabinet irodától a beleegyezés. A keresztelést ma tartották meg fényes ünnepek között. A királyt az ezredparancsnok képviselte, aki átadta az ajándékokat. A fiúnak egy 2000 koronás értékű papírt, az anyának egy aranykarperecet.

— **Kolerajedelem a vonaton.** Nagy riadalom volt a tegnap este Debrecenbe érkező 7403. számú vonaton. Az egyik kocsiiban ugyanis koleragyanus tüneteket fedeztek fel az utasok, kik között egy debreceni nagybirtokos is volt. Kupferstein Jakab és felesége jöttek be ujfehértói birtokukról. Amikor a kocsiba léptek, észrevették, hogy a kocsi palánján hányás nyomai vannak. Le is akartak szállani a kocsiból, de a vonat már elindult s így az utasoknak a kocsiiban kellett maradniuk. Azonnal szóltak a kalauznak, aki az utasokat átszállította egy másik kocsiosztályba s megindult a nyomozás, hogy ki volt az az utas, akitől a gyanus nyomok származtak. Hosszas kutatás után egy fiatalemberre hárult a gyanu, akiről azonban csak annyit állapítottak meg, hogy részeg volt. Ennek dacára azonban a debreceni állomáson jelentést tettek az állomáson künn tartózkodó üzletvezetőnek és állomásfőnöknek, akik rögtön intézkedtek, hogy a fertőzött kocsit lekapcsolják s a kocsit fertőtlenítsék. A rendőrség pedig aziránt intézkedett, hogy a Debrecenbe érkezett utasokat is fertőtlenítsék, ami az éj folyamán megtörtént.

— **Türetetlen állapotok a külvárosban.** Az egészségügyi razziaik alkalmával a rendőrség botrányos állapotoknak jött nyomára, amelyek az Olajútóban uralkodnak. Az egész terület egy szemétdomb s valóságos fészke a járványoknak. A rendőrsparancsnokok az olajútóbeli háztulajdonosok közül 83 ellen adtak be tejelentést. Együttal intézkedéseket tettek, hogy a botrányos állapotoknak lehetőleg véget vessenek.

— **Hofrichter.** A ciankális főhadnagy neve már csaknem kezd a feledés homályába merülni, mikor egy bécsi híradás nyomán szárnyra kelt a híresztelésnek, hogy a mölledorfi katonai fegyház hirhedt foglya még mindig nem tett töredelmes vallomást és nem szünik meg hangoztatni ártatlanságát. Erről akarja meggyőzni övét is és csaknem naponta kihallgatáson jelentkezik a fogházigazgató parancsnoknál. Hozzá tartozóival levél útján érint-

kezhetik Hofrichter, valamennyiszer a fogház-törvények ezt megengedik neki. Feleségének, aki időközben gyermekével együtt Bécs környékén tartózkodik, szintén hasonló tartalmu levelet írt és ebben reményének ad kifejezést, hogy rövidesen kiderül ártatlansága és hogy nemsokára kiszabadul a börtönből. Egyben könyörög neki, hogy ne hagyja el őt és ne váljon el tőle. Levelének egyik passzusában következőleg ír nejeinek: „Minden vétket magadra vállalhatsz és ezzel módot nyújtasz a pörújításra.” Hofrichter felesége eddig nem válaszolt rab férje levelére.

— **Ipartestületi szakgyűlések.** Az ipartestület ferfi-szabó szakosztálya 23-án este 7 órakor ülést tart, amelynek tárgya a szövetségi kérdés lesz. — 25-én vasárnap pedig a mészárosok szakosztálya tart ülést, amelyen a bőraukció megalakítását tárgyalják.

— **Halálozás.** Mély fájdalommal tudatjuk a felejtetetlen jó férj, szerető apa, nagypapa, testvér, nász, sógor és jó rokon néhai Polgár id. Zöld Mihály városi bizottsági tagnak folyó évi szeptember hó 19-én délután 2 órakor, életének 70-ik, boldog házasságának 46-ik évében, rövid szenvedés után történt elhunytát. A drága halott hült tetemei folyó hó 21-én délután 3 órakor fognak a Bethlen utcai 41. számú hazunktól, a ref. nagytemplomban tartandó szertartás után a Péterfi-utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Végtestesség tetteire rokonainkat, ösmerőseinket és a n. é. közönséget szomorodott szívvel meghívjuk. Debrecen, 1910. szept. 19. Adott helyen emlékezete! Bánatos özvegye özv. polgár id. Zöld Mihályné Szabó Juliánna és gyermekei, Julianna férjével polgár Németh Gáborral és gyermekei. Mihály nevével Harsányi Juliánnával és gyermekei. László, Maria férjével polgár Balogh Jánossal és gyermekei. Ehaltak testvérei: Zöld Julianna, özv. polgár Seres Andrásné és gyermekei. Zöld Mária férjével polgár id. Gyarmathy Isvánval és gyermekei. Polgár id. Zöld János nevével Bányai Sárával és gyermekei. Násza polgár Németh György, özv. polgár Harsányi Andrásné és gyermekei. Számos közeli és távoli rokonok nevében is. A temetés: Peley Imre temetkezési intézete Bádgos-u. 6. rendezi.

— **A művelt főpincér.** Egy forgalmas Piac-utcai kávéházban, ahol sok bel- és külföldi laphoz van megszokva a törzsközönség, hosszú ideig a „Jugend“-et is tartották, amelyet tudvalevőleg kirekesztett az állam Magyarországból.

Legutóbb már ebben a kávéházban is beszüntették a müncheni lapot.

A vendégek ezt nem tudták s egy este valamelyik vendég haragosan követelte a „Jugend“-et. Persze nem hozták neki. A vendég dühösen hívatta a főpincért:

— Mondja, mért nem hozzák a „Jugend“-et?

Ó, kérem, — feleli udvariasan a főpincér, — nem tartjuk többé.

— Mért nem?

— Mert az a lap Magyarországot — bitorolja . . .

— **Jutalomdíj Vitális elfogatásáért.** Vitálisnak, a bihari naramiának elfogatására a Tolnai Világlapja 500 korona jutalmat tűzött ki készpénzben. Ezt az összeget a nagyváradi kir. ügyészség címére már el is küldötte. Ez az 500 korona annak lesz kifizetve, aki 6 héten belül Vitalist elfogja. A tekintélyes jutalomdíj bizonyára nemcsak csendőreinket, hanem sok magánembert is a haramia üldözésére fogja buzdítani.

— **A debreceni huszárok ajándéka.** Megemlékeztünk már arról, hogy a hetedik közös huszárezred debreceni tisztikara szép ajándékot szánt Vilmos német császárnak. Abból az az alkalmából, hogy a császár huszonöt esztendő óta tulajdonosa az ezrednek, a tisztikar elhatározta, hogy küldöttségileg tiszteleg Bécsben a császár előtt és diszkardot nyújt át neki. A küldöttség tegnap már el is utazott Bécsbe br. Schönberger Brunó ezredparancsnok vezetésével.

Egy fővárosi lap e hirt a következő sorokkal közli:

Ezt a kedvesnek ígérkezett epizódot most egy botrányos ügytelenség rontja el. A bécsi lapokban ma reggel közös szöveggel megjelent egy hír arról a diszkardról. Elmondja a hír a következőket:

Azt a diszkardot, melyet a debreceni hetedik huszárezred tisztikara ajándékoz a császárnak, Striberni Alajos bécsi cég készítette. A kard a bécsi iparművészet remeke és bizonyára nagy örömet fog okozni a német császárnak.

Ezután következik a kard leírása. Hogy milyen kitűnő a penge, hogy milyen gyönyörű a hüvely, hogy milyen nagyszerűen van díszítve a markolat stb. Rajta van a német címer, rajta van az osztrák kétféjű sas . . . S ezt a kardot a debreceni tisztikar ajándékozta a német császárnak. Bécsben gyártották, Bécsben vásárolták. Van rajta osztrák címer, van rajta német címer, de magyar nincs sehol.

— **Tizennégy ember gombamérgezése.** Nagyváradról jelentik: A külvárosi szegény emberek legolcsóbb és legkönyvebben megszerezhető eledelre ilyenkor őszi időben a gomba, Különösen a Velence határában elterülő Volfi-erdő valóságos bucsujáró helye most a külváros lakosainak, akik minden válogatás nélkül szedik kosarszámra a különböző mérges és nem mérges gombákat. Argyalán Demeterné és Buj Sándorné is kimentek az erdőbe és két nagy kosár gombát szedtek, de a gombák közt több volt a mérges, mint az élvezhető. A két asszony nagy örömmel vitte haza a sok gombát és a főlősleges részt szétosztották a ház többi lakóinak. Este abban a házban gombát vacsorált mindenki. Éjjelre bealott a krízis. Tizennégy ember annyira rosszul volt, hogy gyorsan a mentőket hívták ki, akik aztán Nevei Györgyöt és feleségét, Buj Károlyt és feleségét, Oláh Lajosnét, Argyalán Demeternét, Mariskát Juliánnát, Irént, Lászlót és ifj. Argyalán Jánost beállították a közeli kórházba. A kórházban mindnyájukon gyomormosást végeztek, injekciókat kaptak, de többen igen súlyosan betegek.

— **Gyilkol az automobil.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Sarkadi Vilmos volt debreceni színész öt éves kis leányát ma az Arénauton egy száguldó automobil elütötte. A kis leány rögtön meghalt.

TÁVIRATOK.

Borzalmas vasuti katasztrófa

Tiz halott és nyolc sebesült.

Bécs, szeptember 20. Rettenetes vasuti katasztrófa híret jelentik Bécsből, amelynek közelében Rottermann állomás előtt két gyorsvonat futott egymásba. Az összeütközés olyan erős volt, hogy a mozdonyok egymásra futottak, a kocsik a magasba emelkedtek s szilánkokká törve zuhantak le.

A gyorsvonat utasai közül **tiz meghalt, nyolc pedig igen súlyosan megsebesült.**

A mentési munkálatok folynak és a halottakat még mindig huzzák ki a vonatok roncsai alól.

A szerencsétlenség helyén borzalmas jelenetek járszónak le s a pusztulásnak rettenetes képe tárul elő. Megcsonkított emberi hullák, összetört podgyások fekszenek a kocsik szilánkjai között.

A rögtön megindított nyomozás során kiderült, hogy a katasztrófának a velencei vonat mozdonyvezetője az oka. A velencei vonat ugyanis egy félórát később s a mozdonyvezető ezt a félórát késést akarta behozni s ezzel elmulasztotta azt, hogy a jelekre figyeljen.

A vasut kára több százezer koronára rug.

Vilmos császár és Ferenc József találkozása.

Bécs, szeptember 20. Délután fél tíz órakor érkezett meg Vilmos császár külön vonata Bécsbe. A király a szalonkocsi ajtajához lépett ahonnan a német császár szállott ki. A felségek szívélyesen kezelt fogtak, kétszer megcsókozták egymást és néhány percig élénken beszélgettek egymással. A felségek kocsiba ültek és Schönbrunnba hajtottak.

Ujabb koleraesetek.

Dunaföldvár, szeptember 20. A napokban koleraiban elhunyt Menyhárt István felesége és kis leánya ma ugyancsak ázsiai koleraiban elhaltak.

Bácsalmás, szeptember 20. Dobos Mihály ma koleraiban meghalt.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szept. 20.

Buzakinálát és vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 35,000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonaneműek nyugodtak. Idő: szép.

Okt. buza	9'91—9'92.
ápr. buza	10'26—10'27.
rozs okt.	7'29—7'30.
rozs ápr.	7'72—7'73.
zab okt.	8'25—9'26.
zab ápr.	8'34—8'35.
tengeri máj.	5'70—5'71.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ.

Végkiárulás.

Csak rövid ideig.

Az üzlet áthelyezése miatt **végeladás férfi-, női- és gyermekcipőkben, kalap- és férfi-dívat cikkekben.** Minden áron alul adatik el.

Glück Ede

a Kistemplommal szemben. Barak.

Egy lángész terméke.

A század legnagyobb ifjúsági írója VERNE GYULA volt. A Magyar Kereskedelmi Közlöny hirlap- és könyvkiadó-vállalata ezen világhírű írótól most 30 kötetet adott ki pompás nyolc színben előállított angol vászon diszkötésben. Egy-egy kötet 1 korona 90 fillérbe kerül 2 korona 50 fillér bolti ár helyett.

5 kötetet 12 kor. 50 fill. helyett 8 kor. 50 fill.-ért szállítunk, megtakarítás tehát 4 korona.

10 kötet vételénél 25 kor. helyett 16 kor. 50 fill.-ért számítjuk és így 8 kor. 50 fillért takarít meg.

Itt bemutatjuk a VERNE kötetek rajzát, az eredeti példányok rendkívül csinos angol vász. diszk.-ben vannak.

Alant felsoroljuk a kötetek címét, valamint a fordítók neveit:

15 köt. egyszerre meghozatva 37 kor. 50 fill. helyett 22 kor. 50 fillér, tehát 15 kor.-valószínűbbá kerül.

20 köt. megrendelésnél 50 K. bolti ár helyett 28 koronáért számítjuk, tehát 22 kor.-át takarít meg.

Ezer évben egyszer születik

olyan regényíró talentum, mint Verne Gyula. A tanárok százai nyilatkozata szerint Verne könyveinél nemesebb, szórakoztatóbb és tanulságosabb könyvet nem adhatunk fiaink kezébe. Vállalatunk egyszerre 30 kötetet adott ki és a fordítás munkáját a magyar irodalom legjelesebbjeivel végeztette, u. m.: Mikes Lajos dr., Cholnoky Viktor, Bányai Elemér dr., Savoly Ferenc dr. stb. Az itt rajzban bemutatott egynéhány kötet csak tájékozást nyújt a kivitelre nézve. Minden egyes kötet gyönyörű angol vászon diszkötésbe, igazán pompás 8 színű bekötési táblába van kötve. Egy-egy kötet 12 cm. széles és 19 cm. magas. A kötetek címét alant soroljuk fel. Minden egyes kötet 10 egész oldalas pompás rajzot foglal magában. A rajzok nemcsak a szöveghez pontosan alkalmazva készültek, hanem ami a leglényegesebb, korhűek. Egy-egy könyv terjedelme 200 és 240 oldal között variál. A kötetek feltűnő olcsó áron vannak felvéve, a mennyiben egy-egy kötet 1 korona 90 fillérbe kerül, bolti ára 2 korona 50 fillér.

Ha a megjelölt 30 kötetet egyszerre megrendeli, 37 koronával kevesebbet fizet, mivel a 30 kötetet 75 korona bolti ár helyett 38 koronáért szállítjuk.

1. Bé gum 500 milliója.	7. Dunai hajós-Camp Ole sorsjegye.	14-15. Hatteras kapitány, 2 kötet.	23-24. Sándor Mátyás, 2 kötet.
2. Bombarnac Claudius.	8. Észak a dél ellen.	16-17. Jégspinx, 2 kötet.	25. Servadac Hector,
3. Branicáné asszony.	9. Falu a levegőben.	18. Keraban a keményfejű.	26. Strogoff Mihály.
4. Chancellor.	10-11. Grant kapitány gyermekei.	19-20. Két Kipp testvér, 2 kötet.	27. Tizenöt éves kapitány.
5. Clovis Dardentor.	12. Győzelmes Robur.	21. Orinokon keresztül.	28. Úszó város-Zártörök.
6. Dél csillaga.	13. Három orosz és 3 angol kalandjai.	22. Öt hét léghajón.	29. Utazás a föld központja felé.
	30. Utazás a holdba, utazás a hold körül.		

Megrendelések a Magy. Keresk. Közl. hirlap- és könyvkiadó vállalathoz küldendők, Budapest, VII., Dohány-utca 16-18. Megrendelhetők továbbá úgy a budapesti, mint a vidéki összes könyv- és papirkereskedőknél.

Olcsó Írógépek!

Minden rendszerűek kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERKUR”

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégnél. Speciális javító műhely!

Adler

első rangú gyártmány, teljesen látható írású és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

Kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFICE gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5-40.

Debreczen, Arany János-utca 2.

Bejárat a II-ik kapun.

Uj! Uj! Uj!

Ruhakölcsönző Intézet

LATINKA LAJOS

szabó, vegytisztító és javító Intézete

BATTHYÁNYI-UTCA 12.

Ruhakölcsönző vállalata. Mindennemű jelmez és alkalmi ruhák nagy választékban. — Szini előadásokra, szüreti és álarcos alkalmakra. — Vidékre is esekély díjert kölcsön kaphatók.

Külön osztály. Uraságoiktól levetett ruhákat a legmagasabb árakban veszek és rendbe hozva olcsón árusítom.

Öltönyök 1 órán belül szépen kivasaltatnak 1 kor. 20 fillérért.

Becsés pártfogást kér

Latinka Lajos

OLCSÓ ÁRAK!

Egy 90 korona értékű ajándék előfizetőinknek!

Alant felsoroljuk a 30 kötet regény címeit, melyek gyönyörű szép angolvászson diszkötésben vannak kötve, egy-egy kötet bolti ára 3 korona, tehát a 30 kötet kilencven korona.

Ingyen adjuk mind a harmincz kötetet,

ha megrendeli egy évre a „BAZÁR” divatlapot és beküldi az érte járó hat forintot. Félévre is megrendelheti 3 forintért s akkor ezen 30 kötetből 10 kötetet adunk (a felsorolt csoportok bármelyikét) teljesen díjtalanul. Ezen itt említett összegekben már bennfoglaltatik a kedvezmény után járó díj is és így semmiféle külön összeg ezen diszkötetek után nem fizetendő. A műveket postafordultával megküldjük, mielőtt az előfizetés beérkezett. Negyedévre is előfizethet, ami 1 forint 50 krajcár és akkor 5 kötet diszkötésű regényt adunk, postadíjra 20 krajcár csatolandó ezen 5 kötethez és a következő negyedben kapja a másik 5 kötetet ugyanilyen feltételek mellett. Utánvétellel is megrendelheti félévre vagy egész évre

Ilyen fejedelmi ajándékot lap még nem adott!

Kötelezőleg kijelentjük, ha bármely okból nem felel meg ezen kedvezményünk, a nekünk befizetett előfizetési összeget minden levonás nélkül visszaküldjük. A „BAZÁR” havonként kétszer jelenik meg és minden száma százezer urino kezén fordul meg. Kérjük díjtalanul egy mutatóványt,

Itt felsoroljuk a 30 kötet angol vászonkötésű regény címeit.

I. 10 kötetes regénycsoport címei.

1. Malonyai D.: A gyáva.
2. Zempléni P. Gy. né: A leghatalmasabb érzés.
3. Gutti S.: A pupos.
4. Tábori K.: A nőgyűlölő.
5. Zboray A.: Megváltó szerelem.
6. Sas E.: Küzdelem a sirért.
7. Tábori K.: A boldogságért.
8. Vértesi A.: Az élet betege.
9. Hevesi J.: A becstület.
10. Garay F.: Dr. Molitórisz rögeszméje.

II. 10 kötetes regénycsoport címei.

1. Hervieu: Titokzatos hatalom.
2. Pakots J.: A nyárádi kényur.
3. Czobel M.: Két arany hajsza.
4. Nagy E.: A Geödhyek.
5. Lombroso: Lángész és örültség.
6. Seress L.: A végzet.
7. Sienkievicz: Quo Vadis I.
8. Sienkievicz: Quo Vadis II.
9. Kóbor T.: A tisztesség nevében.
10. Bársony I.: Sugok valamit.

III. 10 kötetes regénycsoport címei.

1. Abonyi Á.: A fehér asszony.
2. Kövér I.: Révész Magda.
3. Darwin K.: Harc a természetben I.
4. Darwin K.: Harc a természetben II.
5. Verne Gy.: Camp Ole sorsjegye.
6. Nógrádi L.: Katóka.
7. Barna J.: Játékok könyve.
8. Verne Gy.: A dunai hajós.
9. Prém J.: Idegen szavak szótára.
10. Rexa D.: Egy nemes család története.

Előfizetések a „Bazár” kiadóhivatalához küldendők, Budapest. VII. kerület, Dohány-utca 16. szám.

FONTOS! Ha nem kívánja a 30 kötet regényt, e helyett megküldjük Tolnai Világtörténelme három kötetét, a fent említett évi 6 forint előfizetési ár mellett, melynek bolti ára 90 K., félévi előfizetés után csak 1 köt. jár.

Apró hirdetések.

NAGYON SZÉP fiatal urileány ismeretséget keres. Levelet a kiadóhivatalba „Vidám” címre kér.

FIATAL jogász, 21 éves, nőül venné azon intelligens, jobb társadalmi állású család leányát, amely öt tanulmányai befejezésében segítené. — Cim: „Jogász 21.”

EGY CSINOSAN butorozott utcái külön bejárata szobát a Piac- vagy Szent-Anna-utcán keresek. — Czim a kiadóban.

28 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyat BENYÁTS EMIL villanyöröre berendezett harisnygyára. Debrecen, Tiszapalota.

CSEMEGE SZÖLLÖT szállít 5 kg. kosarakban nagyban és kicsinyben Darvas Miksa szőlőkivitele.

10 KRAJCÁR egy iskolai könyv bekötése Horovitz Zsigmond papir, író- és rajzszerek kereskedésében. Debrecen, Piac-u. 12.

FIX FIZETÉS és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—400 korona. HECHT BANKHÁZ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST, IV., Ferenciek-tere.

KIADÓ a Ferenc József-ut 22. sz. a. épült uri lakóház, mely áll 3 szoba, füvezett nagy veranda, fürdőszoba stb., vízvezeték, villanyvilágítás. Bővebbet Bisothka I. irodájában, Péterfia-utca 71. alatt.

Egy tanuló és egy berakóleány Horovitz Zs. nyomdájában Piac-utca 12. sz. felvétetik.

Gyógyítsd az iszákosságot,

mielőtt a részegség nem hatalmasodik el.

Mentsd meg az iszákost, mielőtt az alkohol az egészségét munkakedvét és vagyonát tönkre tette volna, vagy mielőtt a halál a mentést lehetetlenné teszi.

Alkolin egy kivonat, mely alkoholszerűen hat, de mégis az italtól undorítja az iszákost.

Alkolin teljesen ártalmatlan s oly hatással alkalmazható, hogy a nagyfokú részegségben szenvedők sem esnek vissza az ital pusztító karjaiba.

Alkolin a legújabb szer, melyet a tudomány feltalált, hogy millió és millió embert megmenten a nyomortól és szenvedéstől.

Alkolin könnyen oldható preparátum, melyet például a házi asszony a férjének reggelijéhez elkeverhet, anélkül, hogy ő valamit is észrevenne. Ily esetben az illető semmit se tud arról, hogy hirtelen nem szenvedheti a spirituszt. Ellenben azt hiszi, hogy a mértéktelen ivás okozza az undort, mint például van eset arra, hogy a kedvenc étel megcsömörli az embert.

Alkolin adjon az apa a diák fiának, mielőtt az a vizsgán megbuknék, mert még akkor is árt az agynak az ital, ha keveset is élvezi. Általán véve minden gyenge akaratú ember vegyen be Alkolin. Ez a szer ártalmatlan s megóvja az egészséget, sok pénzt takarít meg, melyet borra, sörre, pálinkára, likőrré költene.

Az ALKOLIN szer 10 korona s az összeg előre beküldése, vagy utánvét mellett küldetik meg. — Cim:

Alkolin intézet, Copenhága 600 Dánemark.

Levelek 25, Levelezőlapok 10 filléres bélyeggel bérmentesítendők.